

БАГАТСТВО ЦИВІЛІЗАЦІЇ

Перед тим, як розпочати, скажу, що найкращим синонімом слова багатство, в полі цивілізації, є не капітал, а бундючність. Філологи запевняють, що це щось таке, що розраховане на ефект. Тут важливим є сам факт сподіванки багатія на те, що отримується не інакше, як через розрив причинно-наслідкового зв'язку. Отже, розраховувати на ефект, це те ж саме, що спиратися на бульбашку чи хмаринку. Або ж провалля. Тому говорити про багатство цивілізації – вести бесіду про її падіння через те, що вона вчинила себе на ілюзії.

Цивілізація, коли дивитися на неї незалежно від існуючих визначень, а як начало, що взяло рух не від «відбитків», а від «з'єднань»¹, є тим, що породило управління. Істоту, яка діє й створює, та при цьому не має потреби мислити. Ніби створює, а в дійсності виготовляє. Ключовим аспектом тут є можливість бездумного творення (склепування). Власне, момент *підміни творення виробництвом* стався в часі (історична дія) і відкрив шлях для утворення, яке неможливо усунути раціональною критикою, а також для людини, яка стала орієнтуватися на фікцію.

Коли, наприклад, Марк Аврелій писав про творення світової сутності, то бачив це як ліплення однієї речі (чогось з нього самого), яка може зламатися і своєю матерією стати у пригоді для творення іншої речі. Він писав, що для скриньки немає нічого жахливого в тому, що бути збитою, чи розібраною [1, (7, 23)]. Мислитель гадки не мав, що скриньку можна удосконалювати і тим самим визначати себе істотою творчою. З його точки зору світове творення не передбачає

¹ До слова: людина, яка намагається пізнати себе і світ, як правило, записує те, що усвідомлює. І цей акт самореалізації пов'язаний з існуванням культури. Так накопичуються «сліди», які залишає мисляча сутність. Коли людина бере з світу готові речі (нехай, палку) і починає їх з'єднувати таким чином, щоб з'явився предмет, тоді виникають конструкти і з них починається цивілізація. Провал же цивілізації починається з того, коли конструкти починають жити ціною звільнення людини від особистості.

зникнення і тому, річ не боїться визначеного їй кінця. І людина, як річ, також не відчуває кошмарів і не бачить видінь коли думає про кінцевість. У цьому сенсі, Марк Аврелій був нецивілізованою людиною. Не знав перевтілень себе на абсурдне поєднання. Він правив «величезністю», на його відповідальності було «громадище», проте імператор не був управлінцем. Не керував, а вів. Не видавав розпоряджень, а був провідником. Володарював, а не володів. А от цивілізована людина – це та, яка не збирає чи розбирає річ, а яка живе в світі речей, які вже зібрані і розібрані мільйон разів і тому вона їх може тільки «покрещувати». Зовсім не удосконалювати, адже скринька – завершена, а саме ліпити на неї щось, що буде приваблювати людей до її покупки.

Таким чином, цивілізація не може жити без купівлі/продажу, зваби і зайвого. І поняття не має про творення в істинному значенні цього слова. Проте відрізняється креативністю. Наприклад, знає ціну речі. Тому цивілізована людина керує, розпоряджається, володіє – виконує що завгодно, *тільки б не творити себе*. Можна сказати, що збирає врожай там, де не сіяла, проте жахала собою, своїм положенням.

Значить, багатство цивілізації полягає в існуванні зайвого. Продуктом її діяльності є непотріб. Думаю, що це «розкрутилося» за рахунок підміни свободи надмірністю належного. І цивілізований захопився бажанням мати те, чого в природі не існує. Йому мариться «найбільш непотрібне». Тоді як М. Монтень був впевнений, що «ніщо в природі не є даремним, навіть сама марнота. І немає у всесвіті речі, яка не займала би належного собі місця» [2, с. 6], цивілізована людина знає, що все в світі даремне і в ньому більше немає місця для речей (творення себе з власного). Коли сучаснику сказати слово річ, перед його очима з'явиться шафа. Йому і не подумається при цьому про близькість, віддалення і необхідність.

Неможливо уявити погляд Марка Аврелія або М. Монтеня, та й інших мислячих людей минулих століть, коли би їм сказати, що будуть існувати речі, яким немає місця, або які будуть з'являтися з нізвідки, та ще й керувати людьми, що зайве втілиться і буде мати владу (і це без волі до влади) вони би, навіть не засумнівалися, що їх заставляють підозрювати людину у втраті особистості. Тобто

мислити те, існування кого є мертвим: хто вмер для самого себе і вештається в такому вигляді світом. Їм би не спало на думку, що таке можливо і мислителі би тільки посміялися над фантазією.

А от нам сьогодні не смішно. Ми пригнічені не просто так, а тому, що стоїмо не перед химерним майбуттям, а вже втягнуті в химеру того, що те, що може бути ніколи не настане. Сучасником володіє привабливе, продажне (правда, дуже дороге) непотрібне. Що воно таке, важно сказати однозначно, проте точно зрозуміло, що воно хоч й існує (коштує), проте не мислить. Сфантазоване. Навмисно виведене.

От який смисл, чи хоча би користь в існуванні Феррарі? Ніякого та ніякої. Він, що є, що його немає – нічого не змінюється. Як би мати силу подумати, то стало би зрозуміло, що він не створений. Виключно вироблений. Тому це «літаюче зникле» – привід (давайте будемо називати речі своїми іменами – гонорар) і нічого більше. В існуванні Феррарі є дивакуватість – курйоз. Він же людина, а не створений. Не створіння, а штучка. Витівка. Людина не може бути інакше, як створеною, а Феррарі вдалося щезнення людини. Тобто зникнення створіння, як необхідності стану (спроможності) людського буття. Вийшло, що створіння, яке в будь-якому випадку має «плату» (нехай, мати) зажило так, як живе те, що немає «плати».

Проте, в зв'язку з відсутністю сили мислити і наявністю гоночної машини в історії людства, Феррарі розрахований. Він стертий з лиця, проте має гарне днище, розкішно виглядає і з ним краще, ніж без нього. Нехай буде, адже це круто. До всього, неможливо не помітити, що задля його створення трудилася купа людей і завдяки йому «стос» мав зайнятість і заробіток. Варто, навіть, подякувати Феррарі за своєчасне забезпечення (не промовчу, теперішнє звільнення) маси людей. І взагалі, коли зізнатися, проблема не в тому, що це безглузде існування, яке зжирає (розраховує) людину як особистість, а в тому, як придбати цю будку. Розрахувати (згубити) себе задля нього. От як би хтось подарував або дав хабаря, тоді можна було би і подумати про наслідки його наявності.

Феррарі – привід. І те, що він став еквівалентом машини – не прикрість, а політ в безодню. Це відбулось, тому що конструктор не створював те, що вже існує (не

копіював), а ускладнював (погіршував, гнітив) те, що було створено людиною з необхідності. Жадав оригінальності, а не повторював її. Тому вивів в світ не кубічний кавун, щось таке, що цікаво один раз спробувати, а приголомшливе – одухотворене мертве. Відмінність між кубічним кавуном і гоночною машиною полягає в тому, що одне з дивацтв не починає керувати людиною. Не є апаратом і всім, що як таке за собою тягне. З'їсти скибу форматowanego кавуна можна з цікавості. Адже покуштувати те, чого не існує в природі, проте без природи не існує – природній потяг. І це нічим не погрожує, так як розчарування відразу зробить свою справу. А от хотіти Феррарі можна не з цікавості, а через нехайність. Тут не спрацює досвід «відхилення» від прихильності до непотрібного (знелюднення). Спасіння не буде. Тому, марити гоночною машиною – вже бути зниклим, страченим. Розкластися духовно. Тобто, не бути більше інакшим з необхідності, а тільки таким як вже стався без необхідності.

Феррарі дуже шкода – такий успіх і такий програш. Але його можна назвати цінністю цивілізації. Символом її багатства. З жалю, приписати йому цінність та символізацію. Якщо ввести пошуковий запит «філософія Феррарі», то відразу натрапляєте на інформацію про те, що відомому конструктору вдалося те, що вдалося, тому, що ним керував автомобіль в людині, а не людина взагалі [3]. Людина в автомобілі чи біля автомобіля для Енцо мала другорядне значення, а людина як людина (без автомобіля) зовсім не існувала. І італієць не інакше, як завжди всовував «гонку» в людину і тільки тоді допускав людину до машини. Для Енцо, до існування. Намотувати круги (відчувати себе живим) мав право тільки той, хто вже був одержимий.

Спотворення Енцо відбулось, тому що не він вів машину, так як це передбачено сутністю техніки. І вона не супроводжувала конструктора, як це стається з тим, хто захоплюється технікою. А тому, що машина стала йому світом. Він оживав, коли опинявся в гаражі й міг не бути у світі. І хоч Феррарі-людина був досить самостійним, не любив, щоб його хтось вів, через те, що зробив своєму творінню виключення – визначив машину особистістю назавжди залишається

рабом Феррарі. І при житті був тим, хто відбирає людей для її свити і після смерті під заставою.

Отже, цивілізовані люди занурились у виготовлення й перестали творити (займатися) – готувати себе для майбутнього. Завмерлі й все що потребує підготовки, роблять автоматично. Розумно сказати, уникають діяннн того, що без підготовки провалюється, не стається. Повністю зайняті триньканням себе на те, що народжується на порожньому місці – управлінні. Розбурхують власне єство тим, що не рухається без людини, потребує її вміння приводити мертве в рух. Тому при думці про смерть мислять лишень зникнення.

Можна сказати, що багатство цивілізації – зайва річ, не зробила думку про найбільш важливе (надмірне) зайвою. Так само не вселило усвідомлення нестачі «самого-самого» по відношенню до наявного. Нічого не зробила для розумного чи нерозумного відношення людини до кінцевості. Зайва річ (фікція) розтерла власне річ (реальність) в пил і та розлетілась – стала непомітною. В людині свідомість кінця не нейтралізувала себе, а стала прихованою, непримітною й тепер не видно того, до чого не знати як ставитись (як наблизитись).

Література:

1. Марк Аврелий. Наедине с собой. Размышления. Черкассы: РИЦ «Реал», 1993. 148 с.
2. Монтень М. Опыты / Мишель Монтень. В 3-х кн. Кн. 3. М.: Терра, 1991. 864 с.
3. Философия Феррари: почему автомобили важнее, чем люди / [электронный ресурс] // режим доступа: https://24tv.ua/ru/filosofija_ferrari_pochemu_avtomobili_vazhnee_chem_ljudi_n_1160461

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА
Факультет філософії та суспільствознавства
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ
Лабораторія філософсько-економічних досліджень

МАТЕРІАЛИ

*I Всеукраїнського міждисциплінарного круглого столу
з філософсько-економічної проблематики*

*«ФІЛОСОФІЯ, ЕКОНОМІКА ТА ФІЛОСОФІЯ ЕКОНОМІКИ
У ПЕРСПЕКТИВІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ»*

(Київ, 5 червня 2020 року)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П.ДРАГОМАНОВА

Факультет філософії та суспільствознавства

КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ

Лабораторія філософсько-економічних досліджень

МАТЕРІАЛИ

I Всеукраїнського міждисциплінарного круглого столу

***«ФІЛОСОФІЯ, ЕКОНОМІКА ТА ФІЛОСОФІЯ ЕКОНОМІКИ
У ПЕРСПЕКТИВІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ»***

(Київ, 5 червня 2020 року)

Київ

Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова

2020

УДК 1:330(378)
ББК 87.6:65
Ф-56

*Рекомендовано до друку Вченою радою
НПУ імені М.П. Драгоманова
(протокол № 11 від 25 червня 2020 року)*

«Філософія, економіка та філософія економіки у перспективі розвитку сучасної гуманітарної освіти». Матеріали круглого столу. 5 червня 2020 року. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. 72 с.

До збірки включено матеріали виступів та доповідей, підготовлених до участі у першому Всеукраїнському круглому столі «Філософія, економіка та філософія економіки у перспективі розвитку сучасної гуманітарної освіти». У представлених увазі читача текстах досліджуються методологічні проблеми сучасної економічної науки, феномен креативної економіки, соціально-філософські аспекти управлінської діяльності, соціально-практичне та ідеологічне значення феномену грошей, креативна складова господарської діяльності, а також кризові виміри сучасного капіталізму та деякі інші аспекти означеної проблематики.

Для всіх, кого цікавлять актуальні проблеми сучасних філософсько-економічних досліджень.

ББК 87.6:65
Ф-56

Відповідальний редактор доктор філос. наук, доцент Т.П. Глушко
Редакційна колегія: доктор філос. наук, проф. Н.Г. Мозгова; доктор філос. наук, проф. І.Г. Немчинов; доктор філос. наук, доц. Т.П. Глушко

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за зміст своїх текстів та точність наведених цитат

*Розповсюдження та тиражування без письмового дозволу
кафедри філософії НПУ імені М.П. Драгоманова заборонено*

ISBN 978-966-931-229-7
(електронне видання)

© Колектив авторів, 2020
© Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова, 2020

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

NATIONAL PEDAGOGICAL DRAGOMANOV UNIVERSITY

Faculty of Philosophy and Social Science

CHAIR OF PHILOSOPHY

Research Lab for Philosophy of Economics

**«PHILOSOPHY, ECONOMICS AND PHILOSOPHY OF ECONOMICS
IN DEVELOPMENT PROSPECT FOR
MODERN HUMANITARIAN EDUCATION»**

Proceedings of the ROUND TABLE

June 5th of 2020

Kyiv

Dragomanov University Publishing House

2020

The Editorial Board:

Nataliya Mozhova – Dr. of Philosophical Sciences, Professor

Ihor Nemchinov – Dr. of Philosophical Sciences, Professor

Tetiana Hlushko – Dr. of Philosophical Sciences, Docent

«Philosophy, Economy and Philosophy of Economy in the Development Prospect for Modern Humanitarian Education». Proceedings of the Round Table. *5th of June 2020*. Kyiv: Dragomanov University Publishing House, 2020. 72 p.

ISBN 978-966-931-229-7

© Authors
© National Pedagogical Dragomanov
University, 2020

Наукове видання

*І ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ КРУГЛИЙ СТИЛ
З ФІЛОСОФСЬКО-ЕКОНОМІЧНОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ*

*«ФІЛОСОФІЯ, ЕКОНОМІКА ТА ФІЛОСОФІЯ ЕКОНОМІКИ
У ПЕРСПЕКТИВІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ»*

*Матеріали круглого столу
(5 червня 2020 року)*

THE FIRST ALL-UKRAINIAN INTERDISCIPLINARY ROUND TABLE

*«PHILOSOPHY, ECONOMICS AND PHILOSOPHY OF ECONOMICS
IN DEVELOPMENT PROSPECT FOR
MODERN HUMANITARIAN EDUCATION»*

*Proceedings of the ROUND TABLE
(June 5th of 2020)*

Тексти друкуються за авторською редакцією

Автор обкладинки – Т.П. Глушко

Підписано до друку 30.06.2020 р. Формат 60x84/16.

Папір офісний. Гарнітура Times New Roman.

Ум. др. арк. 4,42. Обл.-вид. арк. 3,32

Зам. № 074.

Віддруковано з оригіналів.

Видавництво Національного педагогічного університету
імені М.П. Драгоманова. 01601, м. Київ-30, вул. Пирогова, 9
Свідоцтво про реєстрацію ДК № 1101 від 29.10.2002. (044) 234-75-
87 Віддруковано в друкарні Національного педагогічного
університету імені М.П. Драгоманова (044) 239-30-26

ЗМІСТ

<i>Вступне слово</i>	3
Березінець І.В. Гроші як «цивілізаційний чинник».....	7
Власенко Ф.П., Левченко Є.В., Товмаш Д.А. Організаційна антропологія в структурі підготовки сучасного управлінця.....	10
Глушко Т.П. «Аналітика економічних процесів» як філософська освітня програма: досвід та перспективи.....	14
Гончаренко К.С. Криза сучасного урбаністичного капіталізму.....	18
Ілляхова М.В. Значення креативних індустрій у безперервному професійному розвитку науково-педагогічного працівника.....	22
Калита Т.В. Креативна економіка: між ринком і мистецтвом.....	28
Мозер М.Є. Креативна економіка у філософському аспекті глобальних викликів ХХІ століття.....	32
Мозгова Н.Г. Господарство як спосіб преображення світу (теоретичні розвідки С. Булгакова).....	36
Назаренко М.С. Стратегії «зеленої економіки»: соціально-етичні орієнтири.....	39
Немчинов І.Г. Ідейне підґрунтя кооперативного руху (біографічна розвідка з громадського служіння священика Михайла Ковальчука).....	41
Облова Л.А. Багатство цивілізації.....	48
Остапчук Г.О. Як можливе філософське обґрунтування економіки?.....	53
Пономаренко В.В. Філософські тенденції сучасної економічної теорії.....	55
Прокопчук Ю.О. Когнітивна наука, філософія та економічна теорія: стратегії практичної взаємодії.....	58
Русаков С.С. Спонтанний порядок арт-ринку.....	61
Шушкевич Є.М. Про один експериментальний простір для розвитку криптоекономіки.....	65

CONTENTS

<i>Preface</i>	3
Iryna Berezinets Money as a «Factor of Civilization».....	7
Fedir Vlasenko, Yevhenia Levcheniuk, Dmytro Tovmash Organizational Anthropology in the Structure of the Modern Manager Training.....	10
Tetiana Hlushko «Analytics of Economic Processes» as Philosophical Educational Program: Experience and Perspectives.....	14
Kateryna Honcharenko Crisis of Modern Urban Capitalism.....	18
Maryna Illiakhova The value of creative industries in permanent professional development of scientific-pedagogical worker	22
Tetiana Kalyta Creative Economy: Between Market and Art.....	28
Maiia Mozer Creative Economy in Philosophical Aspect of Global Challenges for XXI Centure.....	32
Nataliya Mozhova Economy as a Way to Transform the World (Theoretical Studies of S. Bulhakov).....	36
Mariya Nazarenko Strategies of «Green Economy»: Socio-Ethical Guidelines.....	39
Ihor Nemchynov Ideological Basis of the Cooperative Movement (the Biographical Exploration of Public Service of the Priest Mikhailo Kovalchuk).....	41
Liudmyla Oblova Wealth of Civilization.....	48
Halyna Ostapchuk How is Philosophical Justification of Economics Possible?.....	53
Vitalii Ponomarenko Philosophical Tendencies of Modern Economic Theory.....	55
Yurii Prokopchuk Cognitive Science, Philosophy and Economic Theory: Strategies for Practical Interaction	58
Sergiy Rusakov Spontaneous Order of Art-Market.....	61
Yevhenii Shushkevych About One of the Experimental Spaces for Crypto Economic Development.....	65